

Aardbeving

Maandagmorgen. Ik loop onze goede oude Driestar binnen. 'Hé ijsbeer, weer uit je winterslaap ontwaakt', hoor ik een collega roepen. 'Die heeft mijn vorige column gelezen', brom ik voor mezelf uit en loop de trappen op naar mijn lokaal. Het is warmetriendag vandaag, de kachel staat een paar graden lager en - ijsbeer of niet – ik heb het koud. Het wil maar geen voorjaar worden. Ik loop het lokaal binnen. Pabo-3 zo meteen. We zullen het vandaag over de 18^e-eeuwse Verlichting hebben, die het licht Gods verwisselde voor het licht van de menselijke rede. De klas komt binnen en gaat zitten. We openen. Psalm 139: Gods goedheid is zelfs in de diepste duisternis als een licht rondom.

De spullen komen op tafel. Ik vertel hoe de stad Lissabon op 1 november 1755 werd weggevaagd door een aardbeving. De vraag naar het waarom van het lijden werd hierdoor zeer actueel. Voltaire ging het christelijke antwoord dat spreekt van Gods voorzienigheid rationeel ter discussie stellen. Hoe kan een goede, almachtige God dit toelaten of doen? Ik vraag aan de klas hoe ze kunnen ingaan tegen de verwijten van Voltaire. Een student werpt op dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor het kwaad in de wereld. 'Rampen zijn een gevolg van zonde'. Een andere student zegt: 'Soms is een ramp gevolg van verkeerd menselijk handelen. Neem de aardbevingen in Groningen. De schuld van de politici met dollartekens in de ogen'. Niet alleen de ijsbeer maar ook de studenten – is zeehonden hier de juiste metafoor? – zijn helemaal wakker en op temperatuur nu!

We gaan een volgende stap zetten. Ik vertel aan de klas hoe moderne, verlichte mensen het lijden verklaren. Ik leg uit zij dat als een zaak van natuurwetten zien: een dunne aardkorst waaronder een brandende vuurbol is, kan simpelweg openbarsten. Lijden is pech: op het verkeerde moment op de verkeerde plek zijn. We kunnen er wel tegen in gaan door aardbevingen te voorspellen of geneeskunde te beoefenen. Ik heb in mijn aantekeningen een stukje staan over Els Borst dat ik wil inbrengen. Zij was een uitgesproken verlichte D'66-minister uit het Paarse kabinet. Zij verdedigde de euthanasiepil met een beroep op de Verlichting: het is redelijk en humaan om uitzichtloos lijden door euthanasie te beëindigen. Toen haar wetsvoorstel werd aangenomen, maakte ze een toespeling op de woorden van Christus aan het kruis, en ze zei over haar wetsvoorstel: 'Het is volbracht'. Wat een omkering van Zijn woorden. Het gesprek komt als vanzelf op de moord op Els Borst: de mogelijke dader (die sommigen kennen) - en welk een tragedie heeft zich daar afgespeeld – is recentelijk opgepakt.

Ik heb nog een kwartier. We moeten nog één ding doen: De studenten hebben het verhaal 'Bethesda' van Maarten 't Hart gelezen. Daarin stelt Maarten 't Hart – die net weer een nieuw boek schreef, *Magdalena* - de vraag waarom God mensen een wedstrijd laat doen waarbij de gezondste zieke wint. Ik vertel hoe Maarten 't Hart zegt dat keelkanker een uitvinding is van God. Ik stel de vraag aan de klas of ze een weerwoord hebben. We gaan op zoek. Waarom komt Christus hier die ene man die 38 jaar ziek was genezen? Gaat Hij hier in tegen de Vader? Dat kan toch niet! Zou Hij niet ingaan tegen een praktijk die scheef is gegroeid? Hadden de sterkste zieken niet met elkaar de zwakste zieke in het water moeten leggen? Stelt Christus hier niet het gebrek aan naastenliefde aan de kaak? Is kanker niet als milieuziekte gevolg van menselijk handelen?

Een studente vertelt dat ze er ondanks deze argumenten niet goed uitkomt. Haar zwager is ernstig ziek. Het wordt stil in de klas. Je ziet iedereen denken aan lijden in de eigen omgeving. Ik denk aan mijn moeder die al jarenlang moet lijden door sterke hartfibrilaties en aan mijn vader die haar gelukkig dagelijks tot hulp kan zijn. Wat moet ik hier zeggen? Ik zoek woorden. God is tóch over alle dingen. Wij weten en verstaan niet alles, maar we mogen worstelen voor Gods aangezicht. De Bijbel is zelf vol vragen en worstelingen (Job; de Psalmen). Het leven is een strijd waarin we mogen bidden

om de genade om als een kind dit alles te dragen en in Zijn handen te leggen. Christus heeft Zelf geleden. Hij is ook opgestaan. Het is volbracht.

Na afloop pak ik mijn spullen in. Terwijl ik dat doe komt de zon achter de wolken tevoorschijn. Ik koester me in de warmte van haar stralen. Het wordt voorjaar langs de Gouwe.

Dr. Ewald Mackay